

Terhagen

Uit de klei getrokken

27 maart 2010

Wie zich, zoals ik, naar Terhagen wil begeven moet goed uitkijken. Ten eerste bestaat er een Terhagen dat een gehucht is van Sippenaeken in de gemeente Blieberg. Daar zal men allicht wel spreken van Plombières want de plaats ligt in de Belgische provincie Luik. Dan is er ook een Terhagen als buurtschap bij het dorp Elslo in de gemeente Stein in Nederlands Limburg. En tenslotte is er het doel van mijn uitstap dit keer: Terhagen, een deelgemeente van Rumst in de provincie Antwerpen. Daar organiseerden de plaatselijke Kleitrappers hun Klinkaertocht. Net zoals de vorige keer toen ik in deze streek wou gaan wandelen verliep de rit naar het beginpunt van de tocht niet zonder hindernissen en vertwijfeling. Toen kwam ik terecht in een „Omlegging“ die me in cirkeltjes rond stuurde. Die verschrikking is hier te lande, onder het adagio „wat we zelf doen, doen we beter“ uitgegroeid tot een culturele verworvenheid die met jaloerse zorg wordt in stand gehouden. Nu was het alweer een „Omlegging“ die onverzettelijk op mijn weg lag en bovendien vertoonde de GPS kuren. Die wilde me mordicus een straat insturen die er niet was. Het lijkt wel of de duivel ermee speelt. Tenslotte ben ik toch, na ruime omzwervingen door de doolhof van straten en wegenbouwwerven, nog bij de kerk in Terhagen geraakt. Zij het dan bijna een half uur later dan voorzien.

De kerk van Terhagen

Terhagen is niet groot, met ongeveer 1,95 km² is het wel gemeten. Het was vroeger een deelgemeente van Rumst, daarna werd het een zelfstandige gemeente. Nog daarna werd het opnieuw een deel van Rumst. Ze draaien daar blijkbaar ook in een cirkeltje. Het dorp is gegroeid uit een steenbakkersgemeenschap. Tegenwoordig is er geen enkele steenbakkerij meer actief.

Ook deze keer bood de wandeling veel afwisseling en dat is niet echt verwonderlijk in een streek die door de natuur is gevormd en die door de mens is geboetseerd. Alhoewel die laatste term veel te vriendelijk is. „Verminkt“ en „verbruikt“ zijn dichterbij de werkelijkheid. Het winnen van klei voor het maken van baksteen heeft hier ontzettend diepe wonden in het landschap geslagen. Duizelingwekkend diepe putten waar nu de natuur weer haar rechten opeist. Hoewel het thema van deze wandeling „De Klinkaertocht“ was („klinkaart“ is een baksteensoort), kon het net zo goed „De Kleitocht“ geweest zijn want die grondstof of verwijzingen ernaar zijn hier schering en inslag. Nu is die laatste vakterm wel uit een heel ander gebied van de industriële activiteit afkomstig maar jullie vergeven me de dichterlijke vrijheid hopelijk wel.

Klei, overal klei...

Het museum

Zeer spoedig na de start van de wandeling bij het heuse clubhuis van de Kleitrappers werd ik in de richting van de Rupel gedirigeerd. Langs het museum „Rupelklei“. Dat museum is ondergebracht in de smidse van de oude steenbakkerij De Beuckelaer. De diverse facetten van de ambachtelijke baksteennijverheid worden daar voorgesteld in muurschilderingen en levensgrote beelden die de verschillende taken in de kleiputten, de gelagen en in de kleine, gereconstrueerde, werkplaatsen uitbeelden. De geologie van de streek en de ingewikkelde totstandko-

ming ervan worden geïllustreerd in een zaal die volledig gewijd is aan de zogenaamde „Lagen van Terhagen“. Met een film, geologische kaarten, didactische panelen en de verzameling fossielen van Petrus De Loenen (geboren in Terhagen) wordt alles aanschouwelijk voorgesteld. De meeste aandacht gaat uiteraard naar de Boomse klei zelf, omdat dat de grondstof was voor de eens zo belangrijke steenbakkerijen van de Rupelstreek. Wat er verder zoal merkwaardigs is opgegraven aan fossielen, wordt hier, zoals gezegd, ook getoond. Onder andere de schedel van een wolharige mammoet en een gedeelte van de schedel van een zeer

vroege menselijke bewoner van deze streek. Dat laatste moet de oudste menselijke vondst zijn in Vlaanderen. Het museum is niet constant geopend. Slechts op zaterdag en zondag en dan nog enkel tussen het tweede weekend in mei en het derde weekend van september. Van de entreeprijs wordt je niet armer: die is slechts 1,00 Euro.

Piet Van Aken (foto van het Internet)

Aan de voet van de dijk start ook het „Piet Van Akenpad“. De man naar wie het pad genoemd is, was een Vlaams schrijver die hier in Terhagen in 1920 werd geboren. Zijn ouders werkten allebei in de steenbakkerijen en zelf bleef hij in Terhagen wonen tot in 1950. Voor zijn romans vond hij genoeg inspiratie in de werkelijkheid van de gelagen in de Rupelstreek en in de verhalen die hij hoorde en las. Veel van zijn werk is gesitueerd in de gehuchten Eikerveld, Wildernis en Mussenpotten. Geen ervan bestaat nog echt want ze zijn allemaal ten offer gevallen aan de baggermolens. Hij was een schrijver van vooral sociaal geëngageerde romans in een naturalistische stijl. De verhalen spelen bijna uitsluitend in zijn geboortestreek en ze zetten door instinct gedreven krachtmensen neer. Het bekendste werk van Van Aken is de novelle „Klinkaart“ (de baksteensoort, ja, wie had dat nu gedacht?). Daarin wordt op naturalistische wijze de ontzuivering en ontluistering van een kinderziel door de mensonterende sociale toestan-

den in een fabriek beschreven. In zijn laatste boek „De Goddemaers“ tekent hij in een reeks losse, doch samenhangende, verhalen het leven van de familie Goddemaer uit de streek waar hij vandaan kwam. Zonder franje en met een manifeste weerzin tegen de huchelarij van de personages. Bekend is dit boek vooral omwille van de karakterschets van Chris Goddemaer. Het wordt nergens betwijfeld dat dit het pseudoniem is voor de vroe-

gere ABVV- voorzitter Louis Major. Het ABVV was (en is) het Algemeen Belgisch Vakverbond van socialistische signatuur. Van Aken tekent dit personage als een meedogenloze, niets en niemand ontziende carrièrist die de vakbond in de eerste plaats gebruikte uit eigen belang. De titel van het boek zou verwijzen naar een dikwijls gebruikte uitdrukking van Major: "dan ga je maar" („dan godde moar“ in het dialect, wat ongeveer „hoepel op“ betekent). Ik betwijfel sterk of Major er kon om lachen toen het boek uitkwam. Daarvoor zal het vertelde wellicht iets te dicht bij de realiteit gestaan hebben.

De brede Rupel ter hoogte van Terhagen

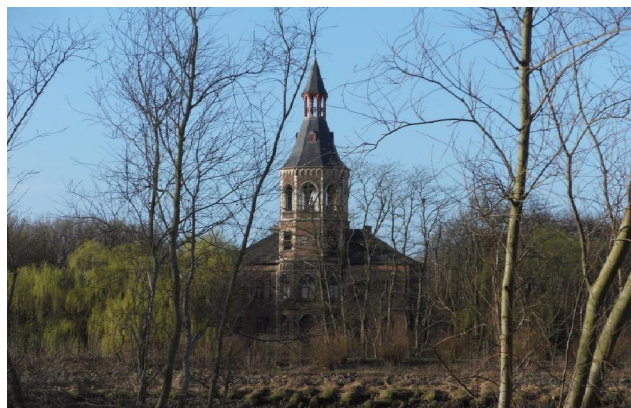
Nu kwam de Rupel in het vizier. Dat is een belangrijke zijrivier van de Schelde en eentje die nochtans in onze aardrijkskundelessen indertijd wat onderbelicht bleef. Hoewel ze een zeer belangrijke rol heeft gespeeld in het economische reilen en zeilen van deze streek. De rivier ontstaat ter hoogte van Rumst, door de samenvloeiing van de Nete en de Dijle. Lang is deze stroom niet, slecht een 13-tal kilometer! Maar ze is wel indrukwekkend breed. De Rupel mondt tegenover Rupelmonde (!) uit in de Schelde. De naam zou teruggaan op *rim-* (stromend) en *-pel* (moeras, poel, beide Keltisch-Germaans) of, volgens andere bronnen, op het Latijnse "rupe-ra", wat machtig en onstuimig water betekent. Die laatste naam zou geïnspireerd zijn door de sterke getijden die deze rivier kent. Wat in tegenspraak is met het vermoeden dat van in de Oudheid tot de vroege Middeleeuwen de Rupel een brede en ondiepe rivier moet geweest zijn. Dus ten tijde van de vermeende naamgeving zal de rivier er allicht heel anders hebben uitgezien dan dat „onstuimig water“ aangeeft. Wel gaf ze zelf haar naam, begrijpelijk, aan de Rupelstreek, het gebied op haar rechteroever. Daar waar ik stond. De geologische afzetting waaruit de steenbakkerijen hun klei haalden en die op de rechteroever tot 35 meter hoog werd opgebouwd heet dan ook zeer toepasselijk „Rupeliaan“.

Aan de overzijde van de rivier was een kasteeltje zichtbaar dat ik reeds bij eerdere wandelingen had gespot. Het kasteel „De Bocht“. Het heeft daar lang staan vervallen maar sinds een aantal jaren hebben enkele enthousiastelingen zich toegelegd op het restaureren ervan. Geen geringe taak. De toren is totaal vernieuwd en sinds kort weer geïnstalleerd. Wat in dezen de juiste omschrijving is want die spits werd niet ter plaatse daar boven gemaakt maar wel volledig op de grond afgewerkt en later naar boven gehesen. Iets wat klaarblijkelijk met succes is gebeurd.

Aan de overzijde van de rivier was een kasteeltje zichtbaar dat ik reeds bij eerdere wandelingen had gespot. Het kasteel „De Bocht“. Het heeft daar lang staan vervallen maar sinds een aantal jaren hebben enkele enthousiastelingen zich toegelegd op het restaureren ervan. Geen geringe taak. De toren is totaal vernieuwd en sinds kort weer geïnstalleerd. Wat in dezen de juiste omschrijving is want die spits werd niet ter plaatse daar boven gemaakt maar wel volledig op de grond afgewerkt en later naar boven gehesen. Iets wat klaarblijkelijk met succes is gebeurd.

Het kasteeltje De Bocht vorig jaar...

...en nu. Met de nieuwe toren.

Waar ik geacht werd de Rupeldijk te verlaten, stond een gebouw dat nu een café is maar

De Clotilde, met de zwaarden, tot rust gekomen in deze loods

dat ooit een totaal ander doel heeft gediend. De naamgeving „t Steencaycken“ wijst daar al op. Evenals de hoge schoorsteen er achter. Zonder twijfel zal ook hier wel een „gelaag“ (waar het baksteen werd gemaakt) gelegen hebben. In een open loods er vlak naast ligt een oud binnenschip dat nog onder zeil op de Rupel zal gevaren hebben. Het vertoont de brede houten „lepels“ die ik tot nog toe enkel kende van het traditionele skutsje (of skûtsje), een houten tjalk die in Friesland werd gebouwd. Een scheepstype dat nog enkel een folkloristische en recreatieve betekenis heeft. Hoewel de wedstrijden van

het „Skutjesilen“, zoals de Strontrace (je leest het goed!), met bloedige ernst worden betwist. Maar goed, de „Clotilde“ zal allicht niet gebruikt zijn om mest naar de bollenstreek te vervoeren maar om het baksteen naar andere oorden te brengen. Eigenlijk heb ik de houten lepels aan de zijkanten van het schip oneerbiedig behandeld door ze zo te noemen. Het zijn namelijk zwaarden. Die kunnen nodig zijn wanneer het zeilschip aan de wind zeilt. Dus met wind die dwars op het schip staat. Dan heeft zo'n zeiler namelijk de neiging om zijdelings te gaan afdrijven. Vanzelfsprekend moet dat worden tegengegaan want anders komt het zeilschip nooit waar het eigenlijk heen wou. Scherpe jachten hebben daartoe een kiel die diep in het water steekt. De zijzwaarden van een platbodem werken net als de kiel en ze beperken dus het drijven. Wanneer ze niet nodig zijn kunnen ze opgehaald worden en langs zij gelegd. Zodat het een beetje lijkt alsof de boot zijn veel te kleine vleugeltjes

heeft opgevouwen.

De deltahelling in De Schorre

Het traject leidde nu naar De Schorre. Dat is één van die gigantische putten die de ontginning van de klei hier heeft achtergelaten. Nadat ze als wingebied hadden uitgediend verdienden diverse partijen er nog een rijkelijke cent aan door de putten te gebruiken als stortplaats. Gelukkig is daar paal en perk aan gesteld. Zo ook hier in De Schorre. In het kader van de reconversie van de streek werd hier het Provinciaal Recreatiecentrum Rupelstreek aangelegd. Het gebied strekt zich uit over de gemeenten Boom en Terhagen. Het geheel ziet er nogal strak rechtlijnig en weinig speels uit. Men kan er fietsen,

wandelen, minigolf spelen, waterfietsen, deltavliegen (er is een „deltahelling“) en het mij onbekende moutainboarden beoefenen. Hockey spelen blijktbaar ook. Zelfs op een groot veld met echt kunstgras. Het hockey heeft hier te lande een nogal elitair karakter maar ik heb nu gehoord dat er al net zo hard wordt bij geroepen en geschreeuwd als bij het voetbal. Alleen het aantal toeschouwers is minder en daardoor ook de massa aan geluidspollutie. Er is daar ook een grote speeltuin voor de jongste bezoekers. Die is zelfs aangepast aan kinderen met een handicap. De ondergrond van dit speelparadijs is bewust zacht gehouden zodat een eventuele valpartij niet met kwetsuren moet eindigen. De kleurzetting van de speeltuin vond ik nogal eigenaardig: een wat somber donker blauw. Ik vroeg me af welke deskundige op het gebied van het gebruik van functionele kleuren hier verantwoor-

Een vlonderpad door het moeras van De Schorre.

delijk voor is. Op het domein staat ook een circus. Schijnbaar is dat daar (semi)permanent verankerd. De tent plus de eventuele vertoning kunnen gehoord worden. Voor verjaardagspartijtjes en communiefeesten, bijvoorbeeld. Het is eens wat anders dan de MacDonaldis. Al hebben ze daar ook wel een clown. Over diverse waterplassen liggen bruggen en vlonderpaden zodat je door het moeras kan wandelen. Op de terugweg ging het traject nogmaals doorheen dit gebied. Voor een groot deel precies over de genoemde vlonderpaden. In tegenstelling met mijn wandeling hier vorig jaar kwam ik nu wel degelijk voorbij aan de grote kleibaggermachine die hier reusachtig rustig roestend is achtergelaten als een relict uit vroeger tijden. Een soort monument voor het industriële verleden van deze plek. Het ongeluk diende echter dat het geheugenkaartje van mijn cameraatje vol was en ik jullie dus alweer niet kan vergasten op een beeld van deze stalen dinosaurus. Het wissen van opnamen is met deze camera namelijk zeer onpraktisch en dus doe ik liever niet onderweg. Daarom ook zijn sommige foto's bij dit stukje niet op deze wandeling gemaakt maar op de vorige. Je merkt het wel aan de andere weers- en lichtomstandigheden. Of ze

zijn van het internet geplukt. In dat laatste geval vermeld ik het wel.

Via kleine weggetjes en paden met soms heel oude knotwilgen, ging het traject op het dorp Reet aan. Mijn Nederlandse lezertjes moeten niets bijkomend in de richting van een deel van de menselijke anatomie achter deze naam zoeken. Ook in Nederland bestaat trouwens een plaats die met die naam is vereerd. Het is daar een voormalige stopplaats aan de spoorlijn Arnhem - Nijmegen. Let wel, wij hebben hier ook nog een Retie! Ik verstout me wel eens te denken dat dat laatste Reet moet zijn voor de anders geaarden onder ons. Foei! Hier in Vlaanderen is Reet onderdeel van Rumst. Op bestuurlijk vlak kan het in Vlaanderen niet ingewikkeld genoeg zijn, dus niettegenstaande de deelgemeente Reet de grootste oppervlakte heeft, de meeste inwoners telt en het gemeentebestuur gevestigd is in Reet, is Rumst toch de hoofdgemeente! Daarbij vallen de deelgemeenten Rumst en Terhagen op gerechtelijk vlak onder de bevoegdheid van de vrederechter van de gemeente Boom maar ressorteert de deelgemeente Reet onder de bevoegdheid van de vrederechter van Kontich. Hoera! We hebben het weer klaar gespeeld om de zaken onoverzichtelijk te maken.

Na een doortocht in het centrum van Reet lag er nog een flink stuk wandelen te wachten. De wandeling ging nu naar een hoogtepunt. Heel letterlijk dan. Het hoogste punt van de tocht en van de streek namelijk. Te bereiken via de Hoogstraat (what's in a name?) leidde een immer heuvelopwaarts strekkend pad. Eerst nog over een bol liggende kassei, even verder een zandpad dat in het midden verhard was met, jawel, baksteen. Zo te zien de kneusjes van vele jaren productie want de stenen zagen er misvormd en dikwijls zwart gebakken uit. Boven wachtte een oriëntatietafel en een panorama dat tot heel, heel ver strekte. Bij helder weer moet het van hier mogelijk zijn de Sint-Romboutstoren in Mechelen te zien. En zelfs het Atomium in Brussel. Het pad ligt op een richel met aan weerszijden de diep uitgegraven putten. De wanden van die richel zijn vrijwel loodrecht en onderhevig aan het wegspoelen door het regenwater. Er zijn soms diepe geulen in uitgesleten en op sommige plaatsen heeft men gepoogd de zaak wat te stabiliseren. Het schijnt me echter toe dat er over niet al te lange tijd ingrijpendere structurele maatregelen konden nodig worden

De orientatietafel op het hoogste punt van de wandeling. (Foto van het Internet)

om te beletten dat een deel van het pad opeens in de diepte verdwijnt. Wat ik echter nogal raar vind aan die oriëntatietafel, en zelfs wat storend, is dat ze gebouwd werd met een soort natuursteen dat zeker niet eigen is aan deze streek. Waarom werden hier niet met enig gevoel voor de couleur locale oude bakstenen gebruikt? Ik heb onderweg heel wat bouwwerken gezien die toch maar te vervallen staan. Daar had men toch makkelijk het bouw materiaal vandaan kunnen halen? Maar goed, van hier af moest ik op mijn schreden terugkeren om onderaan de helling nog eens in oorspronkelijke richting te stappen. Zo kwam ik weer in de voormalige kleiputten van Rumst terecht. Deze putten zijn een groot gebied tussen de wijk Bosstraat in Boom, het dorp Terhagen, de dorpskern van Rumst en het huidige, nog actieve kleiontingningsfront ten zuiden van Reet. In totaal zo'n 150 ha. Het is een uniek stuk landschap in deze regio. De kleiputten slepen een beladen verleden met zich mee. Het ontginnen van de klei beet steeds noordelijker grote gaten in het landschap. De oude, afgedankte putten lagen daar maar te liggen en dus werden er nieuwe bestemmingen voor gezocht. Niet dat het veel moeite of geld mocht kosten. In tegendeel,

het was de bedoeling er verder nog wat aan te verdienen. En liefst niet te zuinig. Tot begin van de jaren tachtig van vorige eeuw bekeek men de vrijgekomen putten als een ideale oplossing om de steeds maar groeiende afvalberg in kwijt te raken. De steenbakkers waren namelijk verplicht om na de ontginning het landschap in zijn oorspronkelijk staat terug te brengen. Een beetje ondernemer is natuurlijk creatief en belust op het spekken van de eigen zak dus werden de putten gevuld. Met afval. Vullen is vullen, toch? Dat afval was zowel van huishoudelijke als van industriële oorsprong. Men redeneerde dat de door ondoordringbare kleibodem van de regio de kans op bodemvervuiling klein was. Het gevolg is bekend: de Rupelstreek kreeg al snel de reputatie dat het de vuilbak van Vlaanderen was. Het aantal legale en illegale stortplaatsen was dan ook nauwelijks te tellen. Een bijzonder lucratieve business voor steenbakkers en afvalbaronnen die grif de handen in elkaar hadden geslagen. Dankzij het protest van de inwoners van de omliggende dorpen en wijken werd er een halt toegeroepen aan deze praktijken. De Rupelstreek werd stortvrij verklaard. Het duurde echter nog tot begin jaren negentig vooraleer de laatste stortplaats in de regio ook werkelijk gesloten werd.

De gekende oude stortplaatsen in de kleiputten van Rumst bevinden zich verspreid over het volledige gebied. De voormalige stortplaats van de stad Antwerpen ligt voor een groot deel onder recent opgespoten terrein. De wandeling ging over dit deel van het gebied en het ziet er daar uit alsof het een stuk heide is. Ik dacht eerst nog dat het hier ging om een rijtje van mijn oude bekenden: de landduinen. Het blijkt dus echter een dikke laag scherp, mul zand te zijn die de onderliggende smeerlapperij aan het oog onttrekt. In een gebied dat eigendom is van Prayon Rupel zijn verder nog enkele stortplaatsen voor vliegias terug te vinden. Terwijl op het terrein dat in het bezit is van Swenden men verschillende soorten stortplaatsen van vooral industriële vuiligheid terugvindt (gips, vervallen consumptiegoederen en meer van dat fraais). Gelukkig kan men van deze zwarte geschiedenis niet veel meer merken op het terrein zelf. De meeste stortplaatsen werden afgedekt met aarde en de natuur doet langzaam maar zeker opnieuw haar intrede in het gebied.

De mooiste stukken zijn te vinden in de onmiddellijke nabijheid van Terhagen dorp. Ten noordwesten van de Veldstraat is een pionierbos van ongeveer 20 ha tot stand gekomen. Daar groeien vooral berken, maar het geheel evolueert duidelijk naar een eiken-berkenbos. Een overvloed aan soorten paddenstoelen en zelfs de gevlekte orchis komen er voor.

De ligging van dit gebied vlakbij de dorpskern van Terhagen geeft dit bos een belangrijke sociale functie als wandel- en speelbos.

Alles mooi en schoon, dus? Toch niet! Een groot deel van het bos in Terhagen is namelijk op het gewestplan voorzien als woonuitbreidingsgebied. Nu loopt er dwars doorheen Terhagen een vrij drukke verkeersweg. Bij het begin van het dorp staat een groot bord dat zegt: „Aan 50 km per uur duurt het 4 minuten om door ons dorp te rijden“ en aan de uitgang van het dorp staat er: „Is één minuut tijdswinst een kinderleven waard?“ Die weg ligt daar dus wat ongelukkig en er wordt luidop gedroomd van een ringweg rond Terhagen. Die, je raadde het al, dwars door het jonge bosgebied zou lopen. De rest van dat bos werd, op vraag van het provinciebestuur van Antwerpen, ingekleurd als golfterrein. Als golfterrein! Nu vraag ik je! Alsof er nog niet genoeg waardevolle natuur is opgeofferd aan deze elitaire balletjesklopperij. Eens het zover is kan je het wel vergeten om daar nog te gaan wandelen. Dan is het geheel exclusief voorbehouden aan de klik die zich het meestal exorbitante lidgeld van een golfclub kan permitteren.

Bij dit alles is het duidelijk dat de toekomst van dit prachtige, jonge bos onzeker blijft. Een lichtpuntje is dat bij het opmaken van het meest recente milieubeleidsplan het gemeentebestuur duidelijk heeft gesteld dat het meest waardevolle deel van het bos van Terhagen als dorpsbos dient bewaart te blijven.

Ten westen van het bos van Terhagen liggen twee moerasgebieden. Het ene gebied is een voormalige steenbakkerijsite die niet opgehoogd werd. Hierdoor komt het gebied vrijwel permanent onder water te staan en is het een paradijs voor vele watervogels. Die slaan er dan ook lustig aan het broeden. Een oude schoorsteen midden in het gebied is een laatste getuige van het industriële verleden. Een tweede moerasgebied, ten westen van het vorige, is zeer recent ontstaan tengevolge van het opspuiten ervan. Het water uit de opgespoten terreinen verzamelt zich en het vormt grote, ondiepe vijvers met zacht hellende oevers. Steltlopers en watervogels hebben het hier naar de zin om te foerageren en te broeden. Allebei deze gebieden worden bedreigd door de geplande ring rond Terhagen en door een gedeeltelijke inkleuring op het gewestplan als golfterrein.

Ten noorden van de twee eerder genoemde moerasgebieden vinden we ook een opgespoten terrein. Het is opmerkelijk hoe snel de natuur hier opnieuw haar intrede heeft gedaan. De vochtiger delen zijn al volledig begroeid met jonge wilgen terwijl in de drogere stukken de berkenboompjes langzaam verschijnen. Heel dit opgespoten terrein werd op het gewestplan voorzien als golfterrein. De provincie, die de eigenaar is van het gebied, heeft wel laten verstaan dat bij de uiteindelijke invulling van de bestemming de milieuraad van Rumst inspraak zal krijgen. Met de bedoeling om zoveel mogelijk de natuurwaarde van het gebied te behouden.

Er is op onze dagen nog slechts één stuk terrein waar actief klei wordt ontgonnen. Heylen-Desimpel en Swenden graven hier nog duchtig. Daarbij komt onder andere een populatie van oeverzwaluwen in de verdrukking.

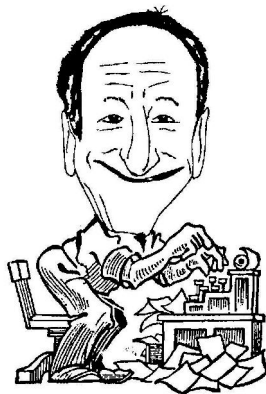
Ten oosten van deze kleiwinnig, tussen de Hoogstraat en de Hollebeekstraat ligt een gebied van zo'n 80 ha dat bij de laatste wijziging van het gewestplan in 1998 volledig bestemd werd als natuurgebied. Dat stuk is voornamelijk in eigendom van twee firma's: Prayon Rupel en de steenbakkerij Swenden. Deze beiden hebben geen al te hoge pet op van natuurconservatie. Op het terrein van Prayon Rupel ligt een interessant vijver- en bossencomplex waar de natuur sinds jaren vrij spel heeft. Het gebied is niet toegankelijk en het wordt op dit ogenblik vooral gebruikt door jagers. De steenbakkerij Swenden is eigenaar van het grootste deel van de kleiputten van Rumst. Ook hier waren veel vijvers en jonge opkomende boscomplexen. Eind van de vorige eeuw liet de firma hier grote werken uitvoeren om de grond op te hogen. Daardoor werden verschillende vijvers gedempt. Omdat dit in strijd was met de bescherming als natuurgebied werden deze activiteiten stopgezet.

De Vlaamse gemeenschap (Aminal, afdeling Natuur) heeft een poging gedaan om met de eigenaars een akkoord af te sluiten voor het starten van een natuurontwikkelingsproject in

deze gebieden. Zowel Swenden als Prayon Rupel waren echter, zoals te verwachten, niet bereid om hieraan mee te werken.
Het laatste woord is in dezen nog lang niet gezegd of geschreven maar na 22 kilometer door het gebied, ben ik voorlopig wel uitverteld.

Ze zijn er weer: bloemetjes!

© Michel Christiaens